

VILÁGOS SÁG

KOLOZSVAR,
1947 szeptember 27. szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
242. szám

Leszállítják a lábbelik és a mezőgazdasági szerszámok árát

Elkészült a főiskolai oktatás reformja — Vasuti kedvezményben részesülnek a szervezett dolgozók

Csak az elmúlt vasárnap követelte Luka László, a stabilizációt megvalósító Román Kommunista Párt titkára egy bukaresti őrjárási népgyűlésen a mezőgazdasági és ipari árak egyensúlyba hozatalát és általában a hibásan megállapított árak felülvizsgálását s máris jelentős lépést történt ezen a téren. A dolgozók részére juttatandó textiltípusok árát már ennek figyelembevételével állapították meg, a legpontosabb számítások alapján és amint legújabb bukaresti értesülésünk beszámolója róla, az ipari és kereskedelmi minisztériumban máris komoly formában foglalkoznak a kétségtelenül igen nagyban megállapított lábbeli és mezőgazdasági szerszámok leszállításának a kérdésével.

Aki ismeri a Román Kommunista Párt elgondolását a stabilizációval kapcsolatban, azt egyáltalán nem lepi meg a hír. Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági miniszter hangsúlyozta, hogy a stabilizációnak a nép érdekeiben kell megtörténnie és következménye a dolgozók

életszinvalójának felemelése kell, hogy legyen. Ez a határozott szándék jut kifejezésre az eleinte kétségtelenül magasan megállapított árak leszállítási törekvéseiben csakugy, mint abban a szándékban, hogy csökkentsem bizonyos iparcikkek közvetett adóját. Az ipari vállalatoknak így nem lesz módjuk és alkalmuk arra, hogy az iparcikkek árát a közvetett adók beszámításával állandóan emeljék.

Nem kétséges, hogy kormányunknak, s főleg a Román Kommunista Pártnak a stabilizáció megvédésére irányuló törekvése és az a szándéka, hogy a stabilizáció valóban a dolgozó néprétegek életszinvalójának emelését szolgálja, csak akkor valósulhat meg, ha mindannyian ugyanazt a célt követjük. A földműveseknek is meg kell érteniük tehát, hogy terményeiknek a piacokon maximális áron való eladása révén járulnak igazán hozzá a stabilizáció megszilárdításához, ahhoz, hogy az iparcikkek árát is leszállíthassák.

Minisztériumi bizottság foglalkozik az árleszállítással

BUKAREST. — A kormányhoz közelálló Romania Libera című lap jelentése szerint illetékes körökben bizonyos árak felülvizsgálását határozták el. Ennek érdekében lépéseket tettek néhány közszükségleti iparcikk közvetett adójának nagyarányú leszállítására. Ez a törekvés elsősorban a lábbelifélékre vonatkozik, de több más közszükségleti iparcikkra is kiterjed. Elsősorban a falusi szükségletek kielégítésére szolgáló mezőgazdasági szerszámokra.

A lábbelifélék és a mezőgazdasági szerszámok árának leszállítása egyfelől azért is szükséges, mert ezekben általában nagy hiány tapasztalható a falusi lakosság körében és meg kell könnyíteni számukra a beszerzés lehetőségét, másfelől viszont csakis így remélhető a falu és város közti egyszéles árucserforgalom megvalósítása.

Az ipari és kereskedelmi minisztériumban egy bizottság most ezeket a kérdéseket tanulmányozza és remélhető, hogy a szükséges intézkedések rövidesen megtörténnének.

AZ ÖSSZEESKÜVÉS MELLETT MANIUÉK KÉMKEDTEK IS.

A Maniu-féle összeesküvéssel kapcsolatos vizsgálat eddigi eredményei is kellőképpen bebizonyították, hogy a feloszlott Nemzeti Paraszti Párt teljesen átalakult összeesküvők, eselszövők és kémek társaságává.

A legújabb vizsgálat eredményei etekintben újabb súlyos bizonyítékokat tartalmaznak. Így bebizonyosodott többek között, hogy az összeesküvés jórészt az egész országot behálózta és szerves kapcsolatban állt a külfölddel is. A kémkedésre vonatkozó bizonyítékok nagyarányú a tárgyaláson fogják nyilvánosságra hozni. Annnyit azonban máris közölték, hogy egyes nemzetliberális párti vezetők hivataloszerűen foglalkoztak kémkedéssel. Így például Riea Gheorghescu mérnök, Boeu Sever veje, aki 1944 augusztus 23-án után Maniu nevezetett ki államtitkárára a nemzetgazdasági minisztériumban, egész államtitkársága ideje alatt állandóan kémkedett egyik nyugati nagyhatalom részére. Az is bebizonyosodott, hogy Riea Gheorghescu és Popovici nevű társa ezen idő alatt 80 millió lej használtak fel erre a célra.

A BELÜGYMINISZTER A BÁNSÁGBAN ÉS ERDÉLYBEN

Teohari Georgescu belügyminiszter az elmúlt napokban bánági és erdélyi körutazott. Stoicescu eszterőrfelügyelő, Tănăsescu Stelian, a belügyminisztérium vezérigazgatója, Popescu ezredes, az állambiztonsági hivatal főnöke és Balan kabinetirodai igazgató kíséretében.

A belügyminiszter először Temes-Torontál megyében tett látogatást, vászató körzetében. Itt résztvett egy megyei közigazgatási értekezleten, majd Traian Savulescu földművelésügyi miniszterrel együtt a földhözjutott szegényparasztság birtokleveleinek kiosztásánál. Ezután néhány nagy Temes-Torontál megyei községet látogatott meg.

Teohari Georgescu belügyminiszter a Bánáságból Erdélybe utazott s itt — amint azt már közöltük — látogatást tett Kolozs megyében, illetőleg Kolozsváron.

ELKÉSZÜLT A FŐISKOLAI OKTATÁS REFORMJA

A felsőiskolai oktatás előkészítésére kiállított miniszterközi bizottság Traian Savulescu egyetemi tanár, földművelésügyi miniszter elnökletével befejezte munkáját. A reformra vonatkozó eddigi munkálatok eredményét e hét folyamán terjesztik Voitec Stefan nemzetnevelési miniszter elé.

Ugyancsak ezen a héten hozzák nyilvánosságra az elbocsátott egyetemi tanárok névsorát is.

VASUTI KEDVEZMÉNY A MUNKÁSOKNAK

Az Országos Szakszervezeti Tanács és a vasuti vezérigazgatóság közös tárgyalásának eredményeként vasuti kedvezményt biztosítanak azoknak a munkásoknak, akik munkahelyükre vonattal kénytelenek utazni.

A vasuti vezérigazgatóság rendelkezése szerint 50 százalékos kedvezményt biztosítanak mindazon munkásoknak, akik bérlettel rendelkeznek és munkahelyüktől 50—80 kilométer távolságra laknak. Ezeknek a munkásoknak a bérletét kollektíve csinálják meg és a bérlet árát fizetésükből vonják le.

Az ipari és kereskedelmi minisztérium megállapítása szerint számos iparvállalat még nem volt abban a helyzetben, hogy üzemi berendezésében elszedvedt háborús kárait helyrehozza és ezzel termelőképességét a korábbi színvonalra emelhesse volna. A minisztérium most felszólította ezeket a vállalatokat, készítsenek kimutatást a cserealkatrészekben és gépi berendezésekben mutatókozó szükségletükről, amelyek rendelkezésére bocsátásával tevékenységüket újból megkezdhetik. A szükséges gépi berendezések és cserealkatrészek biztosításával ezek az iparvállalatok az 1948. év folyamán elérhetik a háború előtti termelési színvonalukat és teljes ütemmel vehetnek részt az iparcikkek gyártásában.

Profirió közlekedésügyi miniszter vezetésével hétfőn este különleges román bizottság utazott Bukarestből Moszkvába.

A „Pravda” az Egyesült Nemzetek közgyűlésevel foglalkozva, rámutat: veszélyes ut az, amire az ENSZ lépett, amikor a mechanikus szavazási rendszer többséget biztosít minden amerikai indítványnak. A továbbiakban a Szovjetunó Kommunista (Bolshevik) Pártjának lapja kimutatja, hogy Marshall amerikai

készen áll arra, hogy az amerikai diplomácia.

Ami az olasz békeszerződés módosítását illeti, ez ellentmond mindazoknak a nemzetközi szerződéseknek, amiket az Egyesült Államoknak is tiszteletben kell tartaniuk.

A görög kérdéssel foglalkozva a

Mindez — állapítja meg a szabadságharcos rádió — arra mutat, hogy a Szofusz-kormány teljesen álcázta magát az amerikai megbízott utasításának s a dollár erejére támaszkodva küzd a görög nép ellen.

MEGSZIGORITTAK AZ ÚJ ALKALMAZOTTAK FELVÉTELET

A munkaerők célszerűbb szétosztása érdekében az Országos Szakszervezeti Tanács körlevelet intézett valamennyi szervezetehez. A körlevélben hangsúlyozta, hogy egyetlen vállalat sem alkalmazhat új alkalmazottat a központi munkaerő elosztó bizottság jóváhagyása nélkül. Az új alkalmazottak alkalmaztatási ügyében a munkaerők elosztásával foglalkozó bizottság a munkaügyi minisztériummal és az Országos Szakszervezeti Tanáccsal együtt határoz.

A körlevél leszegezi azt is, hogy a szakszervezetek kötelesek minden üresedést haladéktalanul jelelneni az elhelyező bizottságnál.

KÖZLEKEDÉSÜGYI TÁRGYALÁSOK A SZOVJET-UNÓVAL

Az Országos Szakszervezeti Tanács és a vasuti vezérigazgatóság közös tárgyalásának eredményeként vasuti kedvezményt biztosítanak azoknak a munkásoknak, akik munkahelyükre vonattal kénytelenek utazni.

A „Rude Pravda”, a Csehszlovák Kommunista Párt lapjának munkatársa kérdést intézett a szlovák megbízottak testületének elnökéhez a most leplezett szlovákiai összeesküvéssel kapcsolatban. A szlovák kormánysszerv elnöke kijelentette, hogy a nyomozhatóságok megállapítása szerint az összeesküvők között vezető szlovákiai politikai tényezők is szerepeltek.

A szlovák megbízottak testületének elnöke ezek után kijelentette a legszigorúbb tisztogatást az államgépzetben és általában az egész közéletben.

KEMÉNY HARCOK GÖRÖGORSZÁGBAN

A görög szabadságharcos rádió új győzelmeket jelent. A demokratikus hadsereg

esapatainak támadásai jól haladnak az Olimposz hegység vidékén, főleg a hegység nyugati és keleti lejtőin. Thesszáliában a szabadságharcosok a 9. monarchofasizista hadosztályt támadják. Ez, bár erős tűzerejűvel van felszerelve és repülőgépmeghatásban részesül, egyre inkább kénytelen megbátárni.

Ugyancsak a szabadságharcos rádió jelenti, hogy Szofusz új mozgósítást készült elrendelni az amerikai parancsnokság utasításai alapján. Szofusz máris bejelentette, hogy a haderő létszámát felemeli s az „önvédelmi osztagoknak” nevezeti fasizta terrorelőmozgásokat besorozják a hadseregbe. Ugyanakkor közölte Szofusz azt is, hogy az USA több bajjonyi hadianyagot juttatott a monarchofasizista hadsereg számára.

Egymillió hektár

A földművelésügyi minisztérium legutóbbi betűi mezőgazdasági jelentése szerint az egész országban száraz és meleg volt az időjárás. Egyedül Hunyad, Fogaras és Brassó megyékben volt 10 millimétert meghaladó csapadék. A szántóföld bő nedvességű 39 vármegyében, míg 13 vármegyében az altalaj száraz és ezért a szántási munkálatok nem voltak elvégezhetőek. Az elmúlt hét végéig az egész országban 1 millió 241 ezer hektár területet szántottak fel az őszi vetések alá. Az egész országban szorgalmasan folyik a beérett napraforgónag és tenygeri begyűjtése.

Az építőipari szövetkezetek

az Országos Szakszervezeti Tanács helyiségében értekezletet tartottak. Elhatározták, hogy megalkalmítják az építőipari szövetkezetek szövetségét és központi raktárt létesítenek a különböző építőanyag tárolására. Ily módon a szövetkezetek a legkedvezőbb áron szerezhetik be a szükséges nyersanyagokat.

Új textilárak

Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium a Szovjetunióból érkezett gyapot kilójának árát 120 lejben állapította meg. A falusi gyapot és a fésületlen gyapot ára, különként 260 lej. Az árban csak az adót nem számították bele.

Az alkalmazottak részére juttatandó textilneműek árát, az ipari és kereskedelemügyi minisztérium a következőképpen állapította meg: amerikai-vászon métere 60 lej, dokk vászon 155 lej, barchet 90, finet 74, karton 90, szirib 134 lej, zefir 81 lej, kötszer 31 lej, drill 145 lej. Az árak gyári árak, illeték és adó nélkül.

Megszüntetik a kereskedelmi gimnáziumokat

BUKAREST. — A nemzetnevelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely új alapra fekteti a kereskedelmi iskolákban a tanítást.

A kereskedelmi iskolák a jövőben mint fiú- és leány, vagy egyes kereskedelmi liceumok fognak működni. A kereskedelmi gimnáziumok I., II. és III. osztályát megszüntetik és ezeket az osztályokat az egységes gimnáziumok I., II. és III. osztályai fogják pótolni.

Kereskedelmi liceum elnevezése a jövőben csak azoknak az iskoláknak lesz, amelyek V.—VIII. osztállyal rendelkeznek.

A volt kereskedelmi gimnáziumok IV. osztályai az 1947—48. tanévben, mint a régi tanítási rendszer utolsó, záróosztályai fognak működni.

Veszélyes utra lépett az ENSZ

— írja a PRAVDA

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése befejezte az általános kérdések vitáját és sor került a politikai bizottság munkájának megkezdésére. A politikai bizottság elé került kérdések sorrendje a következő: elsőnek a Balkán-kérdést, illetőleg a görög ügyet tárgyalják. Ezután kerül sor Marshall javaslatára az ideiglenes béke és biztonsági bizottság felállításáról, majd a háborús üszit: megszüntetéséről szóló szovjet indítványra kerül sor. Ezután Korea függetlensége, majd az olasz békeszerződés módosítása, a délafrikai hindu kisebbség és a vétő-jog megváltoztatása fellett határoznak.

Tekintettel az igen terjedelmes ügyrendre, valószínűleg látszik, hogy a politikai bizottság ülése hosszú ideig fog tartani.

A „Pravda” az Egyesült Nemzetek közgyűlésevel foglalkozva, rámutat: veszélyes ut az, amire az ENSZ lépett, amikor a mechanikus szavazási rendszer többséget biztosít minden amerikai indítványnak. A továbbiakban a Szovjetunó Kommunista (Bolshevik) Pártjának lapja kimutatja, hogy Marshall amerikai

külügyminiszter javaslatára az ideiglenes béke és biztonsági bizottság felállítására nyílt megértése az ENSZ alapelveinek, mely a nagyhatalmak együttes döntésének elvén épült fel. A Biztonsági Tanács ennek az elvnek az alapján működik s éppen ezért akarja megkerülni az amerikai diplomácia.

Ami az olasz békeszerződés módosítását illeti, ez ellentmond mindazoknak a nemzetközi szerződéseknek, amiket az Egyesült Államoknak is tiszteletben kell tartaniuk.

A görög kérdéssel foglalkozva a

Mindez — állapítja meg a szabadságharcos rádió — arra mutat, hogy a Szofusz-kormány teljesen álcázta magát az amerikai megbízott utasításának s a dollár erejére támaszkodva küzd a görög nép ellen.

TAMADNAK A SPANYOL PARTIZÁNOK

Valencia és Saragossa körzetében a spanyol szabadságharcosok Inter tábornok irányítása alatt jelentős csapatösszevonásokat hajtottak végre. Az egyre erősebben szervezkedő partizánalakulatok sorozatos támadásokat hajtottak végre frankista katonai erők, vasutvonalak ellen és terjesztik szétrombolják a távbeszélő és távírálózatot.

A MARIANUM ÉPÜLETÉBEN LÉVŐ ÁLLAMI MAGYAR LEÁNYGIMNAZIUM értesíti tanulóit, hogy miniszteri rendeletre a tanítás 1947 szeptember 29-én, hétfőn reggel 8 órakor kezdődik. Ezen napon szeptember 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor. Ezt megelőzőleg templomi megnyitóra gyülekezés a Marianum udvarán fél 9 órakor. Megjelenés kötelező. Az igazgatóság.

Veszedelem emberesempézseket tartóztattak le tegnap Szatmáron Görbe Ilona, a Halmi közelében lévő Csedreg községi leány, Klein Salamonné született Farkas Magda, egy szatmári mészáros felesége, Kovács Mária szatmári lakos és Nagy András kolozsvári születésű, óvári lakos személyében. A pénzes egyéneket 4000 lejért, a szegényebbeket jobb ruhákért csempészték át a határon. Nagy Andrásról híderült az is, hogy annak idején fosztogatta a szatmári gettó szerencsétlen áldozatait és több betörést követett el. Kihallgatásuk folyik.

KI TUD RÓLA? Kovács Józsefről, aki 1894 március 13-án született Verespatakon. Apja neve Kovács János, anyja neve Ebergényi Teréz. Szamosújváron a 76. bevonulási központ gazdasági hivatalánál szolgált. Utolsó levelét 1944 július 28-án írta. Eltűnt Szamosújvár és Kolozsvár között. Polgári foglalkozása női és férfi szabó. Ertesítést kér a hazatért hadifoglyoktól felesége Kovács Józsefné, Hunedoara (Vajdahunyad), Avram Iancu-utca 14 címre.

ROMÁN NYELVTANFOLYAM. A Magyar Népi Szövetség Nőbizottsága román nyelvtanfolyamot indít kezdők számára. A tanfolyam időtartama három hónap. Jelentkezni lehet a szövetség Farkas-utca 7. szám alatti székházában minden délelőtt 10—12 óra között.

20.000 KILÓ MÁLNAT és 10.000 kiló szedret szállított Szatmár megye hegyvidéki lakossága az idén a Nemzeti Szövetkezeti központnak, az INCOOP-nak. Azt tervezik, hogy jövőre még jobban megszervezzék az erdei gyümölcsök gyűjtését és a megyében esetleg feldolgozó központot is létesítenek.

M Ű V E L Ő D É S

A Magyar Írószövetség felhívása

A Romániai Magyar Írószövetség elnöksége kéri az Írószövetség tagjait, hogy szeptember 28-án, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel a MNSZ központi székházában (Mária királyné-utca 16) tartandó írói értekezleten meg-

jelemini szíveskedjenek. Az értekezleten Írószövetségünk időszerei és halaszthatatlan kérdései kerülnek megvitatásra. Ezért felhívjuk tagjainkat, hogy lehetőleg teljes számban vegyenek részt az értekezleten. Elnökség.

A színházak vezérigazgatója is részt vesz az Állami Magyar Színház ma esti évadnyitó előadásán

Az Állami Magyar Színház és Opera ma esti évadnyitó előadását, a *Csongor és Tünde*-t, nagy érdeklődés előzi meg. A pénztárnál már megindult a jegyvétel, valamint a bérletek is egymásután keresik fel a gazdasági hivatalt, hogy megszokott helyeket biztosítsák. Az évadnyitó előadás jelentőségét emelni fogja, hogy azon részt vesz Nicolae Kiváncs, a színházak vezérigazgatója, aki jelenleg Kolozsváron tartózkodik. A pazar kiállítás, gondosan előkészített előadás előtt Szentimrei Jenő igazgató mond bevezető beszédet. A darabot Körmives Nagy Lajos rendezte, míg a zene-

Kart Fischer Vilmos vendég-karnagy vezényli. Szakács György csodaszép díszletei külön meglepetései lesznek az előadásnak. A *Csongor és Tünde* a bemutatásán kívül négy este marad műsoron.

A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ igazgatósága kéri Kolozsvár színházbarát közönségét, hogy az egyebúnnen Kolozsvárra szerződött színészek elhelyezése érdekében, közölje a színház gazdasági hivatalával, ha burotozott vagy üres szobát, kisebb lakást tud felajánlani.

Színházak és mozik műsora:

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Pénteken este fél 8 órakor évadnyitó előadás: *Csongor és Tünde*. András Márton fellépésével.

Szombaton este fél 8 órakor: *Csongor és Tünde*. András Márton fellépésével. Vasárnap délután fél 5 órakor: *Csongor és Tünde* (Balgá: Márton János).

Este fél 8 órakor: *Csongor és Tünde*. András Márton fellépésével.

A ROMÁN OPERA ÉS NEMZETI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton, szeptember 27-én este 8 órakor Shakespeare: *Maltrancos hölgy*. Évadnyitó előadás.

Kedden, szeptember 30-án este 8 órakor: *Maltrancos hölgy*.

Csütörtökön, október 2-án este 8 óra-

kor: *Névtelen csillag*. Sebastian Mihail darabjának bemutatója.

Szombaton, október 4-én este 8 órakor: *Maltrancos hölgy*.

Vasárnap, október 5-én este 8 órakor: *Névtelen csillag*.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: *Enyém leszel*. Fred Astaire legújabb táncos revüfilmje.

CORSO: Premier. *Pótszerelm*. A legszébb magyar film.

RIO: *Edison fiatalága és szenvedései*. Főszerepben: Mickey Rooney. Délután 3 órakor gyermekeknek olcsó hely-árakkal.

ROYAL: *Nagy Péter*.

SELECT: *A zene diadala*.

URANIA: *Vihar után*. Fényes Alice és Uray.

A Bánk Bánnal nyit és erdélyi írókat szólaltat meg jövő idényében a Székely Színház

Miről irt darabot Molter Károly, Gagyi László, Kemény János és Metz István?

KOLOZSVAR. — Tompa Miklóssal találkoztunk a Székely Színház igazgatójával Marosvásárhelyről jött fel Kolozsvárra, hogy az idényre új erdélyi magyar anyagot szerezzen. Írókat, darabokat keres. Megkérdeztük, vannak-e kilátásai?

— A színházpolitika tartozéka — mondotta Tompa Miklós — olyan légkört fog teremteni, amely drámáira ösztönzi az írókat. A Székely Színháznak e tekintetben volt is sikere, mert az elmúlt esztendőben nem kevesebb, mint négy új darabot kaptam marosvásárhelyi íróinktól. Remélem, Kolozsvár sem adja alább.

Természetesen kíváncsiak vagyunk kikerül van szó, mit irtak és vajjon színrekerülnek-e az új művek?

— Tavalyi prózai műsorunk hatására — magyarázza a színházigazgató — Molter Károly, Gagyi László, Kemény János és Metz István jelentkezett társadalmi mondanivalójú darabokkal. Molter Károly darabjában egy tankról van szó, ezt egy főhadnagy hozza

magával az első világháborúból és mezőgazdasági géppé akarja átalakítani. Gagyi László székely földműveseket formáz meg, Kemény János inkább szimbólikus drámájában egy proletárleány szerelme ad lendületet a művészfőhősnek, az orvos Metz István pedig képzeletbeli szigetre visz el, hogy szatirikus képet adhasson felemás társadalmunkról. Mind a négy munka ösbemutatójára sor kerül a most kezdődő idényben.

Megérdeklődjük, mikor lesz nyitás a Székely Színháznál?

— A Bánk Bánnal nyitunk október 10-én — hangzik a válasz — Bánkot Dely Ferenc, Melindát Kós Zsófi, Tiborcot Szabó Ernő játsza. A folytatás: világirodalmi program!

Kifogást emelünk a Marosvásárhelyen is jócskán elharapódzott könnyed és komolytalan operettdivat ellen. Tompa Miklós védekezik.

— Anyagi szükség vitte rá a színházakat ilyesmire — válaszolja. — A stabilizáció azonban itt is új helyzetet teremtett. Új

közönséget kapunk, a munkást, a tisztviselőt az értelmiségit, aki eddig nem igen járhatott színházba. S ez az új közönség jobban megbecsüli majd a komoly-mondanivalós prózát. A Székely Színháznál ezidén már a próza javára billen a mérleg. Ami persze nem jelentheti, hogy a klasszikus operettet meg ne becsüljük, tekintettel a zenei műveltség megkedveltetése szempontjából értékes zenei anyagára.

Utolsó kérdésünk, hogy milyen most a Székely Színház jogi helyzete?

— Az egész Székelyföld színházi kultúráját nekünk kell ellátnunk s hogy ezt megtehesük, annak zálogát az államosításban látjuk. Az új színházi törvény mind gazdasági, mind pedig művészet-eti szempontból kitűnő, az országos művészeti tanács pedig ma olyan magasrendű kötelezettségeket ró ránk, hogy a multtal szemben igazi hivatást látnánk abban, ha az állam Székely Színházává válhatnánk — fejezte be érdekes villámnyilatkozatát Tompa Miklós.

Világosság-Sport

18 labdarugócsapat játszik szombat—vasárnap Kolozsvárt

KOLOZSVAR. — A Medgyesi MSC—Dermata NB I. mérkőzést szombaton játszik le, míg a CFR (Bukarest)—Vasas mérkőzést vasárnap. Ezenkívül 5 kerületi bajnoki, egy barátságos és egy törpe mérkőzés kerül lejátszásra szeptember utolsó szombatján és vasárnapján. A mérkőzések műsora, játékeztetői és határjelzői a következők:

Szombat délután fél 3 órakor: Textila—Olimpia, vezető Adorján János, határjelzők: Varqa Albert és Ince Imre. Fél 5 órakor Medgyesi MSC—Dermata, vezető Mann Aurél (Nagybánya), határjelzők: dr. Dávid Miklós és Almasán Joan.

Vasárnap délután fél 3 órakor Monostor—Minerul (Egeres) vezető Hamar Andor, határjelzők: Orosz Gábor és Rosner Dávid. Fél 5 órakor CFR (Bukarest)—Vasas, vezető Bogdán Andrei (Szatmárnémeti), határjelzők: Czinczár Imre és Constantinescu Dumitru.

A városi kispályán vasárnap délelőtt 9 órakor: KKASE—CFR II., vezető Reiter Jenő, határjelzők: Delbács János és Krisán Péter. 11 órakor: Haggibor—Donahygyár, vezető dr. Russu Gabriel, határjelzők: Deák Ferenc és Mann Károly. Az Egyetemi Stadionban délelőtt 11 órakor Univerzitatea II—Fermeta, vezető Lébi

Maxi, határjelzők: Harasztosi Jenő és Weszelowszky Géza.

A CFR (Bukarest)—Vasas mérkőzés előtt a Vasas—Monostor 2x 10 perces mezitlábás törpe mérkőzést játszik le. A városi kispályán délután 1 órakor Vasas II—Acél-árgyár barátságos mérkőzés lesz.

Az összes NB I-es mérkőzésekre vasárnap titkos megfigyelőt küldenek ki, akik a játékosok teljesítményéről jelentést tesznek az október 12-i magyar—román Balkán Kupa mérkőzés válogató bizottságának. A titkos megfigyelők ellenőrzik a sporthatóságok részéről kiadott szabadjegyekkel való belépést is.

A kosárlabda bajnokság harmadik fordulójának sorrendje

KOLOZSVAR. — Az NB I. kosárlabda bajnokságok harmadik fordulójában a Dermata vasárnap Ploestiben játszik a CCMVC együttese ellen. A börtényári csapat, készülve erre a találkozóra, barátságos mérkőzést játszott a szarmár-

németi CFR ellen, amelyet 85:21 (36:10) arányban fölényesen, szép játékkal legyőzött. Kosárdobók: Serban 51, Koós 11, Halmágyi 8, Rusu 6, Rigó 4, Berkesi 4, illetve Szeredai 11, Chirila 6 és Csapó 4. Marosvásárhelyen rangadó mér-

kőzés lesz. A helyi vasutasok a bukaresti Sportul együttesével mérkőzésre érkejtek. Nagyváradon Carmen—Viforul Dacia, Bukarestben pedig Telefoane—Medicina kosárlabda bajnoki mérkőzés lesz.

SPORTHIRADÓ

A BEA megalakította asztalitenisz szakosztályát. Beiratkozni lehet kedden és pénteken 6—7 óra között a Bolyai Tudományegyetem központi tornatermében (Arany János-utca 11. szám.)

Finnország—Norvégia labdarugómérkőzést tartottak Helsinkiben, amely 3:3 (3:2) arányban eldöntetlenül végződött.

A Dermata vasárnap reggel 8 órakor rendezi meg a Dermata—Monostor—Kiskapus és vissza a Dermataig terjedő utvonalon házi motorkerékpárversenyt.

A Vasas SE vasárnapra hirdett rendezévi közgyűlést a járvány miatt szeptember 28-ról október 12-ére halasztotta el.

35 ÉVES A KKASE! A Magán-tisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetén belül működő KKASE sportegyesület felkéri az összes vezetőségi tagjait, valamint mindazokat, akik a régi tisztikarokban működtek és az egyesület működését munkájukkal támogatni kívánják, hogy a 35 éves jubileumi ünnepségek előkészítésére szeptember 30-án, kedden este 6 órakor a Szakszervezet helyiségében megtartandó értekezleten jelenjenek meg.

Algírban a magyar uszók és vízilabdázók valamennyi versenyszámban első helyre kerültek. Az Újpesti TE kézilabdacsapata Grében 9:8 arányban győzött.

A SZOVJETUNIO LEGJOBB SAKKOZÓI Londonban megmérkőztek Anglia válogatott versenyzőivel, akiket 15:5 arányban legyőztek. A szovjet versenyzők közül a legjobb győzelmet Bronstein, Belleslawski, Ragozin, Keresz, Lilienhal, Smilgálov és Bondarevsky szereztek.

Tóth III. Mátyás, az ITA volt sokszoros válogatott játékos Budapestre érkezett. Megérkezése után jelentkezett a Vasasban és bejelentette, hogy a piros-kék együttesben szeretne játszani. Valószínű, hogy rövidesen már pályára is lép új egyesületében.

A ROMÁN ÉS MAGYAR VÁLOGATOTT KATONAI VIVOK október első napjaiban Budapestben mérkőz össze erejük. A versenynek katonai sportviadal jellege lesz. Víváson kívül valószínűleg a labdarugásban, a röplabdában, atlétikai számokban és cellovészetben is mérkőznek a két ország katonai versenyzői.

Az Oslóban megtartott Dánia—Norvégia labdarugómérkőzést a dánok 5:3 arányban nyerték meg.

A csehslavok hatnapos motorkerékpárversenyt befejezött 105 versenyző közül csak 65 érkezett célba. Győzött Csehszlovákia, 2. Olaszország.

JÓL SIKERÜLT A MAGYAR MOTOROSOK JUGOSZLAVIAI UTJA. A háború befejezése után most először vettek részt jugoszlávai motorosversenyen a magyar versenyzők. Pálkás Miklós vezetésével Szabó Sándor és Szabó Andor képviselte a magyar motorsportot Abházában. Az utról Pálkás a következőket mondotta: „Jóllehet versenyzőinknek motorhiba miatt nem sikerült győzniük, mégis teljes elismerést arattak. A 250 cm-es kategóriában Szabó már a második helyre került, amikor motorja felmondta a szolgálatot. Szabó László végig vezetett, de az utolsó körben az ő motorja is elromlott. A verseny egyből kintűnő alkalmat nyújtott arra, hogy tovább fejlesszük a magyar és jugoszláv autós-kapcsolatokat. Tárnyalásaink eredményeként hamarosan megtörténik a jugoszláv és magyar vitorlázórepülő közötti kapcsolat felvétele is.”

A kolozsvári

MNSZ

hirei:

Szeptember 26-án, pénteken este fél 7 órakor szervezőbizottsági gyűlés a szervezet Farkas-utca 7. szám alatti székházban

Egészségügyi osztagaink egyes negyedekben házról-házra járva fertőtlenítenek Botrányos köztisztasági állapot a piacokon és utcákon Sürgős tisztasági intézkedéseket!

KOLOZSVAR. — A kiütések tifusz tovább szedi áldozatait. Az egészségügyi hatóságok teljes készenlétben vannak, hogy a bárhol felfedezett esetekben azonnal megtegyék a szükséges intézkedéseket. A városi tisztiorvosi hivatalban állandó értekezletek zajlanak le, ahol a szakértők és a szervezetek képviselői állandó kapcsolatban egyeznek meg a további intézkedésekről.

A hivatalban való tartózkodásunk alatt a telefon állandóan szól. Ujabb és újabb eseteket jelentenek be. Utasításokat kérnek a terepen lévő egészségügyi osztagok. Dr. Prodan Leon főorvos alig tud néhány percet szakítani, hogy a járvány további helyzetére felvilágosítást adjon.

— Vannak újabb esetek — mondja kérdésünkre —, ez azonban nem jelenti a járvány rohamos terjedését, mert a lappangási idő két hét. Az egészségügyi szakszervezet kiváló munkát végzett eddig is. — Nem győzzük eléggé hangsúlyozni a folytatja tovább két telefon után —, hogy a tetűtől kell óvakodni. Használjon a közönség féregirtó porokat, tisztálkodjék és kerülje a tömegek által látogatott helyeket. Csak az utazzon, akinek erre feltétlenül szüksége van.

FÉREGTELÉNITÉS HÁZRÓL-HÁZRA

Ujabb telefonok után ismét felénk fordul. — Egészségügyi osztagaink a város elhanyagoltabb negyedeiben a mai napon féregtelenítést és fertőtlenítést fognak végezni. Így az Irisztelepen, a Kerekdomb, Fellegvár, Pata-utca és Agyagdomb körzetekben, valamint a Monostori-uton házról-házra járva fognak osztagaink harcolni a tifusz terjedése ellen.

— Kérjük a közönség támogatását. Ne akadályozza meg senki az egészségügyi osztagok féregtelenítési munkáját és azonnal jelentse be, ha valahol rejtőgetett tífuszgyanus betegről van tudomásuk. A közönség fegyelmezett támogatásával minden remény megvan arra, hogy ezt az igen veszedelmes járványt megfékezzük. A tisztiorvosi hivatalban tett látogatásunk után rövid körutat tettünk a városban, hogy közvetlenül számolhassunk be a város köztisztasági helyzetéről. Megdöbbentő tapasztalatokra tettünk szert.

A város központjaiban — így a Bethlen-utcában két helyen is, a Farkas-utcában, a Majális-utca és Petőfi-utca sarkán és még számtalan helyen — döglétes büzt és különféle baktériumok miriádjait szétárasztó szeméttel telt ládák. Hosszabb ideje nem távolíthatók el, mert jócskán jutott szemét a láda mellé is.

KÖBOR EBEEK ÉS CSAVARGÓK

A Kossuth Lajos-utca közepén elhelyezett szemétládaiban toprongyos csavargók és köborkutya békés egyetértésben turkál a szemét ételhulladékaik között.

Az utcák után a „város gyomrát”, a Széchenyi-téri piacot látogattuk meg. Az árusok egyáltalán nem tartják be a legelősebb tisztasági szabályokat sem. A mézsáros és hentesbódék előtt büzös húsdarabok maradok kutyák. A husokat legyek lepik be. Hulladékok mindenfelé és szenny és büz.

A piaci étkező bodegáiban olyan a tisztasági helyzet, hogy egy komoly orvosi vizsgálat után kevésnek lenné

joga ahhoz, hogy újra áruljon. Toprongyos csavargók csellenegenek a vásárló közönség között. Az egyik hátán — tisztos távolból is ott látjuk a tetveket, azokat az élősdieket, amelyek ellen most egy egész egészségügyi hadsereg indult harcra.

Nincs helyünk kitérni a tisztifőorvos által is említett lakónegyedek fertőző götételeire, mert itt olyan köztisztasági állapotok uralkodnak már hosszú idők

óta, hogy nem most, hanem már régen fel kellett volna figyelni erre egészségügyi hatóságainknak.

INTEZKEDÉST!

Sürgős intézkedésekre van szükség. El kell távolítani a büzös szemételepeket a város utcáiról, ki kell irtani a falkaszámra kóválygó kóbor ebeket, össze kell szedni a koldusok és csavargó munkakerülők hadát és állandó egészségügyi razziákat tartani a

piacokon — Széchenyi-téren éppen úgy, mint a többin. Azoknak az árusoknak, bodegásoknak, mézsárosoknak és henteseknek, akik nem tartják be a tisztaság szabályait, meg kell vonni az iparengedélyét.

Ezeknek a végrehajtása nélkül, ha pillanatnyilag meg is fékezzük a tifuszjárvány fenyegető rémét, az újabb és újabb járványok veszedelme továbbra is a város lakóinak feje felett lebeg. (t-k—)

Bestiális gyermekgyilkosság a Fellegvárban

KOLOZSVAR. — Borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott gyermekgyilkosságról tett jelentést a rendőrségen Poedea Alexandru, az ötös számú fellegvári sikátor 3-as számú házában lakója.

A kora reggeli órákban Poedea Alexandru kutyája a sikátorok valamelyik zugából ujszültött gyermek holttestét vonszolta gazdája

elő. A holttestet már felismerhetetlenül szétmarcangolták a sikátorok kóbor kutyái.

A bűnügyi osztály gyilkossági csoportja széleskörű nyomozást indított a bestiális gyermekgyilkosság kérekerítésére.

A nyomozás adatai szerint a borzalmasan összeroncolt kisgyermek néhány nappal ezelőtt

gyilkolták meg. A halál okát valószínűleg fulladás okozta. A nyomozók feltevése az, hogy a kisgyermek anyja megfojtotta és a sikátorok félreeső zugába elrejtette.

A környékbeli lakosok kihallgatásával fontos adatok jutottak a rendőrség birtokába. A gyilkos le tartóztatása a közelben várható.

Rémhírek terjedtek el a Brassó és Ploesti közötti vonatkísiklásról

BRASSÓ. — A Predaálról Ploesti felé haladó 5802 számú tehervonat 6 kocsija — eddig még nem állapított okokból — Valea Larga és Posada állomások között kiskilott.

A sínkről kiugrott kocsik eltorlaszolták a szomszédos sínpart, amelyen teljes sebességgel robogott szembe Ploesti felől a 3439 számú tehervonat. A mozdonyvezető nem vette észre a forgalmi akadályt és vonatja nagy lendülettel bele

ütökölt a kiskilott vasuti kocsiába. Az összeütközés következtében a 3439 számú tehervonat több kocsija is kiskilott, a pálya pedig nagy hosszúságban súlyosan megrongálódott.

A pálya megrongálódása miatt Bukarest felől a vonatok nem tudtak a brassói pályaudvarra befutni és a bucaresti Rapid, de a többi vonatok sem érkezhettek meg Kolozsvárra. Kolozsvárban kedden és szerdán már rémhírek terjedtek el

borzalmas vasuti katasztrófáról, sok halottal és súlyos sebesülten. Szerencsére a hír valótlan volt, mert az összeütközésnél sem haláleset, sem komolyabb sebesülés nem történt.

A pályatestet sürgősen helyreállították és rövid forgalmi szünet után a közlekedést zavartalanul bonyolították le. A kiskilás és összeütközés ügyében a vizsgálat folyik.

Mennyi gabonát vagy lisztet szállíthatnak el kolozsmegyei termésükből a más vármegyében lakó mezőgazdák?

KOLOZSVAR. — Az ipar- és kereskedelmiügyi minisztérium 78.401—1947. számú távirati rendelete értelmében azok a mezőgazdasági termelők, akiknek Kolozs megyében szántóföldjük van, de más megyében laknak és akik eleget tettek a törvényben előírt gabonaszolgáltatási kötelezettségüknek, a rendelkezésükre maradt szabad gabonafélékből a következő mennyiségeket szállíthatják el:

Azok, akik más megye községében laknak, szállíthatnak családtagokint számítva 100 kiló búzát, árpát, vagy rozst. Elszállíthatnak továbbá 180 kiló búzát, vagy 150 kiló árpát, vagy rozst,

vagy 130 kiló zabot, a lakóhelyük szerinti megyébe, hektáronként számítva, vetőmagnak, ha lakóhelyükön ezekből a gabonafélékből ez a mennyiség nem állna rendelkezésükre. Elszállíthatnak ezenkívül a lakóhelyük szerinti más vármegyébe minden egyes alkalmazásukban álló mezőgazdasági munkásra számítva 200 kiló tengerit.

A gabonafélék szállítása a vármegyei gazdasági hivatalnak a csepélsői igazolvány és a termelő lakóhelye szerint illetékes községi elöljárósága bizonyítványa alapján kiállítandó szállítási engedéllyel történik.

A községi elöljáróság bizonyítványában felelősen tüntetni a termelő lakóhelye vármegyében lévő szántóföldje nagyságát és annak gabonahozamát, továbbá a termelő családtagjainak számát, a termelő alkalmazásában álló mezőgazdasági munkások számát és a lakóhely szerinti területre szükséges vetőmag mennyiségét, ha ezzel a termelő ott nem rendelkezik.

A városban lakó mezőgazdasági termelő saját terméséből lakóhelyére szállíthat 75 kiló búzát, vagy árpát, vagy rozst, vagy 70 kiló egységes buza, árpa, vagy rozslisztet az eltartásában lévő minden családtag után számítva.

Miért nem működik Tordán a városi politikai bizottság?

TORDA. — (Kiküldött munkatársunktól.) A román demokratikus erők de különösen a Kommunista Párt hathatós támogatásának eredményeképpen a MNSZ megyei szervezetének fáradságot nem kímélő munkával sikerült elérni azt, hogy egyre jobban épül a barátság az együttes román és magyar nép között.

Ezt a lebecsülhetetlenül szép eredményt tényként jellemzi az, hogy mindazokban a falvakban, ahol a magyarországi számaránya indokolta teszi, ott magyar bíró vagy albíró áll a helyi közigazgatás élén. A közérdekű hírdetményeket két nyelven — románul és magyarul teszik közhírré.

A megyei időközi bizottságban is számarányának megfelelő helyet kaptak a MNSZ képviselői.

Mindez annak tulajdonítható, hogy a megyei politikai bizottság demokratikus szellemű és a legnagyobb egyetértésben a Magyar Népi Szövetséggel igyekszik érvényt szerezni a fejlődő népi demokrácia követelményeinek.

A helyzet városi viszonylatban még inkább érte el a demokratikus fejlődést, ezt a fokát és talán éppen aznál magyarázható az, hogy a városi politikai bizottság távolról sem működik olyan erőteljesen, mint a megyei. Az, hogy bizonyos mértékben mégis érvényesülnek a demokratikus alapelvek — kimondottan csak a Kommunista Párt erőfeszítéseinek tudható be. A városi politikai bizottság gyenge munkájával magyarázható többek között az is, hogy bár Torda város lakosságának összetétele indokolta volna az egyik alpolgármesteri hely betöltésénél figyelembe venni a MNSZ javaslatát — ezt mégis mellőzték.

Ez a helyzet a fejlődő népi demokrácia sérelme és kétségtelenül arra vezethető vissza, hogy amíg a megyei politikai bizottság hivatása magaslatán állva minden erejével azon van, hogy demokráciánkat fokéletesítse — addig a városi politikai bizottság nem tartja ezt elsőrendű szükegülnék

és munka aktivitását a minimumra csökkentette. Amíg az egyik bizottság élő és cselekvő szervévé tudott válni fejlődő népi demokráciáinknak és feladatait megoldja, addig a másik üléseket hevenyészve vagy egyáltalán nem is tartja meg. Csakis erre vezethető vissza az a különbség, ami megyei és városi viszonylatban megfigyelhető. Bizonyossra vesszük, hogy amennyiben a városi politikai bizottság is olyan élővé válik s olyan cselekvően vesz részt a város életében, mint a megyei, akkor ez a helyzet is közmeglepedésre oldódik meg — és emléjünk, hogy ez mielőbb be is következhet.

Épülő népi kollégiumok

Reggel óta nagy zivajgás, meg sűrűs-forgás van az EMKE Vörös Hadsereg-utja 1. alatti székházában. Készül a népi kollégium. A második kerület lelkes MNSZ-iffjai meg leányai önkéntes munkát végeznek. Sepernek, tisztogatnak, port meg ablakot törölnek, széket, szekrényt meg asztalt hordanak-tologatnak.

No lám, Madarasinak, a kis székelly gimnázistának és husz más társának nem fő már a feje Csikban, hogy mi lesz az idej tanulásal. És jobb dolga lesz, mint a tavaly volt. Az új népi kollégium helyisége kitűnő: jó jütése van és parkett a szobákban. Nem kell majd egész télen a market fujni, meg a bokát összeütögetni.

S míg ezek a fiatalok a szobákat csinositják, Dancsuly András Móriscollégista, a helyi MNSZ-szervezet vezető embereivel a kolozsvári gyárak és üzemeket keresi fel, hogy biztosítsák továbbra is a tavalyi népi kollégiumi ösztöndíjakat.

LEVELET HOZOTT A POSTA

Krasznáról. Kádár István fiatal és lelkes iskolaigazgató azt írja benne, hogy szeptember 28-án ünnepélyes keretek között nyílt meg Krasznán a Fazekas Mihály nevet viselő népi kollégium.

„Végtelem boldogok lennénk, ha eljőnnének és meglátogatnák, hogy jókavarral és buzgalkodással, nyarunk feláldozásával milyen ügyes és megfelelő internátust hoztunk létre. Eddig már 14 fju növendék jelentkezett Erdély minden tájáról. Az egyetlen üres helyet egy moldovai csángógyermeknek tartjuk fenn.”

Nincs mit hozzáfűznünk. Az idézett sorok mindent elmondanak. Kezdeményezőképeség, ötletesség és akarat kell hozzá s megvan a népi kollégium. Egyébként az ünnepélyes megnyitásra Kolozsvárról Hadházy Sándor tankezületi főigazgatót, Vörös István tanárt és Sütő András újságíró is meghívták a krasznaiak.

GYÁRI MUNKÁSOK.

Értelmiségi szakemberek, újságírók és közéleti vezetők emberek ültek össze Szatmárnémetiben a minap, hogy a népi kollégium ügyét véglegesen dűlőre vigyék.

A gyűlés nem volt eredménytelen. Az idej tanévre 10 tehetséges szegénysorsú székelly gyermek számára fognak biztosítani otthonot és gondtalan tanulási lehetőséget. Költségeiket a város haladószellemű magyarsága, a különböző pártok és üzemek, valamint az intézmények vállalták. Lakásuk a püspöki konviktus s szobájában lesz.

Nem féljük őket, mert gondos kezeleken vannak. Máris megalakult egy gazdasági bizottság, amely minden szükséges anyagot előteremt a kollégistáknak. És melléjük állott a város egyetemi hallgatósa is, különösen a Bolyai Demokrata Diákszövetség tagjai, akik elhatározták, hogy előadásokat és gyűjtéseket fognak rendezni a kollégium javára.

A gyűlés lelkes hangulatára jellemző, hogy Istók Károly azonnal felajánlott 100 lejt a kollégium alapja számára. Vajjon mi lenne, ha mindenki, aki szívén viseli a népi kollégiumok ügyét, 100 lejtnek a tizedrészt áldozná ilyen célra? (—)

Megyei bizottságok alakulnak a görög nép megsegítésére

BUKAREST. — A görög nép szabadságharcának megsegítésére alakult nemzeti bizottság központi vezetősége Apostol Gheorghe elnökletével ülést tartott.

Miután a központi vezetőség meghallgatta az eddig végzett munkáról szóló jelentést, az alábbi fontos határozatot hozta:

1. A görög nép szabadságharcá-
2. A központi bizottság propa-

Börtönbe a stabilizáció ellenségeivel!

12 árdrágítót tartóztattak le

ARAD. — Demsa Simion kis-jenői kereskedő 1200 kiló gyapjút jelentett be a raktárában lévő 5500 kiló helyett. Letartóztatták és átadták az aradi ügyésznek.

Serban Traian, Kiss Miklós, Achim Corneliu, Cucurianu Emil, Mészler Constantin és Kovalcsik Andor cséplési ellenőroket súlyos visszaélésekért letartóztatták.

Kósa József és Barabás Imre aradmegyei malomtulajdonosok fehérlistet örökltek. Aradon két falusi asszony 10—12 éjt kért egy liter tejért. Schmidt Mária

sváb asszony drágábban árulta a csirkét. Valamennyiüket letartóztatták és megindították ellenük az eljárást.

„Fekete“ bőroket dolgozott fel Dániel László régi timár, akinek műhelyében nagymennyiségű cserzett és fölgcserzett bőrt találtak, amelyeknek eredetét nem tudta igazolni. A marosvásárhelyi törvényszék uszorabírósága Dániel Lászlót, aki bűnössége tudatában nem jelent meg a tárgyaláson — távollétében — 1 évi fogházra ítélte.

gandaszervet létesít Luca Elisabeta vezetésével, továbbá egy pénzügyi bizottságot, melynek élén Parvulescu tábornok áll.

Mindkét bizottságnak főfeladata, széles körben ismertetni a görög szabadságharcot, továbbá megfelelő anyagi alapot gyűjteni a több, mint 40.000 deportált görög szabadságharcos és demokrata vezető megsegítésére.

Pop Iuliu, a marostordamegyei Felsőoroszi községi bírása, mint a cséplési bizottság elnöke, kevesebb mennyiséget írt be az ellenőrzőkönyvbe, mint a tényleg kicsepelt gabona volt. A marosvásárhelyi törvényszék 2 hónapi fogházra ítélte.

Kiss János régi kereskedő, összejárva Csákány Zoltán pénzügyi megbízottal, kétszer váltott be régi lejt új pénzre. A marosvásárhelyi törvényszék mindkettőjüket 1—1 havi fogházra ítélte.

Hatalmas arányu arany- és valutaüzérkedést lepleztek le a fővárosban

BUKAREST. — A Nemzeti Bank „aranyrendőrsége“ nagy szabásu aranyérme- és devizarejtegetést leplezett le. Armand S. fővárosi kereskedő lakásán és üzletében házkutatást tartottak és a pénzszekrényben talált iratokból megállapították, hogy nevezett több tizezer darab aranyérmét adott el különböző személyeknek. A nagyszabásu művelet teljes végrehajtását a közbejött stabilizáció megakadályozta. A levelekből megállapították, hogy a kereskedő múlt évi március 8-án 10.000 darab román jubileumi aranyérmét, a múlt év május 9-én 500 darabot, a múlt évi június 25-én 300 darab-

a tavaly szeptember 2-án pedig 650 darab aranyérmét adott el különböző személyeknek. A házkutatás során agyafurt módon megszerkesztett rejtekhelyen 1156 darab aranyérmét és 5000 dollár találtak. Az óriási értéket lefoglalták és elkobozták. A kereskedőt letartóztatták.

A nagyszabásu arany- és devizarejtegetéssel kapcsolatosan további szenzációs letartóztatások várhatók. Bukaresti társasági körökben jól ismert előkelőség áll a nagyszabásu arany és valuta-rejtegetés központjában, akinek nevét még nem hozzák nyilvánosságra. Samuel Iuliu fővárosi óras üzle-

tében rendszeresen bonyolítottak le tiltott valutaüzleteket. Az ügyfelek azzal az ürüggyel jártak az üzletbe, hogy órájukat javíttatják meg. Az ellenőrző közegek tettenérték Risi Mandel közismert bukaresti valutást, amint a zsebkezdőjében elrejtett 70 dollárt akarta értékesíteni. Ugy az órást, mint üzletfelét letartóztatták.

Letartóztatták Rudolf David, Maş Manole Sulem fővárosi lakosokat is, akiknél eldugva nagymennyiségű aranyérmét és külföldi valutát találtak és őrizetbe vették Lorberbaum Hirsch fővárosi lakost is, aki lakásán 191 dollár és több aranyérmét rejtegetett.

Rövidesen forgalomba kerülnek az új tankönyvek

Hadházy Sándor és Papp Imre a magyar tankönyvek felülvizsgáló bizottságában

KOLOZSVAR. — A nemzetnevelésiügyi miniszter a Magyar Népi Szövetség előterjesztése alapján rendeletet adott ki a magyar középiskolai tankönyvek felülvizsgáló-bizottságának kibővítésére. A rendelet szerint a már eddig is működő bizottság tagjai közé két magyar szakembert neveztek ki Hadházy Sándor tankerületi főigazgató és Papp Imre tanügyi vezérfelügyelő személyében.

A magyar tagokkal kiegészített bizottság megkezdte a régi és új tankönyvek felülvizsgálását. A tankönyveket a Magyar Népi Szövetség köznevelési bizottsága

terjeszti fel gondos szakmai és politikai ellenőrzés után. A *Mirerua* nyomdai műintézet, a nagyenyedi *Bethlen-nyomda* és az új tankönyvek kiadására berendezkedő *Józsa Béla Athenaeum* kiadványainak engedélyeztetéséről, illetve a régi engedélyek megújításáról van szó s a munka előreláthatólag a legközelebbi időn belül befejeződik.

Itt írjuk meg, hogy a gyermeklélektani, oktatási és népi-demokratikus nevelési szempontból egyaránt utóő értékű *Palkó János-Tarpay Ferenc*-féle új Abécé előállítási munkálatai már megkezdődtek és még október folya-

mán a magyar elemi iskolák első osztályainak rendelkezésére fog-nak állani. Az új tankönyvet a brassói tankerületi főigazgatóság területén, valamint Temes, Bihar és Toradarányos vármegyékben vezetők be először, szó van azonban arról is, hogy két kolozsvári elemi iskola is próbatanításokat végezzen vele.

A tankönyvhiány leküzdésére a MNSz köznevelési bizottsága munkaközösségeket alakított. Az egységes történelmi, államjogi, filozófiai és élettani tankönyvek magyar fordításainak nyomása a bukaresti *Scrisul Liber* nyomdá-

A VILÁGOSSÁG baráti találkozója olvasóival

Szamosujváron

vasárnap délután 3 órakor a római katolikus kultúrteremben

D é s e n

vasárnap este 1/9-kor a Magyar Népi Szövetség kultúrtermében

a következő műsorral:

1. Kós Károly ünnepi megnyitó előadása
2. „Eleven Ujság“ Előadja a Világosság szerkesztősége
3. Takáts Paula operett-áriákat énekel
4. Perényi János szaval
5. Táncfantázia. Előadja: Topán Lulu és Szaborny T.

S z ü n e t

6. Balogh Edgár előadása
7. Takáts Paula opera-áriákat énekel
8. Hobán Jenő verseiből olvas fel
9. Szita Oszkár zongorázik
10. Kodály Toborzóitáncolja: Topán Lulu és Szaborny Zoltán.

Konferál: Nagy Elek.

Dési műsorelővétel: MNSz d. e. 8—1-ig, d. u. 4—6-ig. Szamosujvári műsorelővétel: Enyedi B. könyvkereskedés.

Vasárnap külön szamosujvári és dési Világosság

ban már megkezdődött, a magyar nyelvű és irodalomoktatás tankönyveinek új szellemű összeállítására pedig Jancsó Elemér egyetemi tanár vezetésével alakult tankönyvíró munkaközösség.

Ádigg is, amíg ezek az új tankönyvek elkészülnek, a munkaközösség tagjai vezérfonalat adnak

az iradalomtanárok kezébe egy tájékoztató megbeszélés keretében, amelyet a MNSz köznevelési bizottsága október 12-én, vasárnap reggel 9 órai kezdettel rendez Kolozsváron. A tájékoztató megbeszélésre a kolozsvári és brassói tankerületi főigazgatóságok adnak ki meghívásokat.

Vetőmagot kapnak a hiányt szenvedő vármegyék földművesei

BUKAREST. — A földművelésügyi minisztérium rendeletére Mehedinti, Romanai és Teleorman megyékből dunai szállításal 550 vasuti kocsi buzavető-

magot szállítanak azoknak a vármegyéknek a földművesei részére, amelyekben gyenge volt az idei buzatermés és hiány észlelhető buzavetőmagban.

Letartóztatták a kolozsvári katonai börtön egykori hóhérait, aki kegyetlenül megkínnozták a szabadságharcosokat

NAGYVÁRAD. — Az állambiztonsági hivatal közgei letartóztatták Tarau János volt törzsermestert, aki Maniuc kormányzása idején a kolozsvári VI. hadtest katonai börtönének felügyelője volt. Ebben a minőségében a legembertelenebbül bánt a börtönben szenvedő szabadságharcosokkal és azokkal a fogságba került munkásokkal, akik a dolgozók emelett életszínvonalának megteremtéséért harcoltak.

Tarau volt törzsermestert mint háborus bűnöst Népbíróság elé állítják. Ki-hallgatása még folyik.

Kettősbirtokosok részére újra engedélyezték a határátlépést

BUKAREST. — A nagymértékben elharapozott csempészs és tiltott határátlépés megakadályozására — mint meg-irtuk — a belügyminisztérium szigorú rendszabályokat léptetett életbe és — átmeneti időre — még a kettősbirtokosok határátlépését is betiltotta.

A szigorú határátlépés és a foganatosított kemény megtorló intézkedések eredményeként a határokon a csempészs és a tiltott átszivárgás általánosságban megszünt. A belügyminisztérium méltányolva a kettősbirtokosok gazdasági érdekeit és hogy lehetővé tegye részükre a termelés betakarítását, valamint az őszi me-

zőgazdasági munkák elvégzését, a központi rendőrigazgatóság utján 13.259—1947 szám alatt most rendeletet adott ki, amelynek értelmében a kettősbirtokosok részére határátlépési könyvecskéjüknek az illetékes rendőrhatalóságnál történt látogatása után — újlag engedélyezték a határ átlépését.

A rendelet figyelmeztet arra, hogy a kettősbirtokosok tartózkodjanak bármely szabálytalanság elkövetésétől, mert a legkisebb kihágás esetén is — a szigorú büntetésen kívül — a kettősbirtokosok részére is újra megtiltják a határátlépést.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelígis hirdetésenként 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg-hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4—5 lej. Házasság—levelezés 5 lej szavankint Nyiltér szavankint 10 lej.

ELADÓ 6 hengeres GMC teherautó „Buick“ márkájú. Érdeklődni bodega Morariu, Széchenyi-tér 6 szám. 7432

EGY körkötőgépet eladó. Ugyanott 13—15 éves leány házimunkára felvétetik. Kiss Béla, Pata-utca 102. 7445

VESZÉK használt ruhát, fehérneműt, cipőt. Szabadság-tér 12, Rácz. 7455

FERFI szabógepet „Singer“, kirunó állapothban eladó Weisz gépkereskedőnél. Florea-ut 82. 7458

EGY férfi kerékpár eladó. Budai Nagy Antal-utca 44, földszint 8. 7459

JÖLMENŐ vállalat agilis közreműködő társat keres 2—300.000 lejjel. Cim a kiadóban. 7458

SZEP Zephir kályha eladó. Ugyanott asztali kályhát keresek megvételre. Dézma-utca 44. 7463

INGATLANNAL rendelkező állami tisztviselő keres 6 havi időre elfogadható kamattal 40.000 lej kölcsönt. Cim: „Terno“ ügynökség, Széchenyi-tér 16, bejárat a Kádár-utca felől. 7460

MAZSA málreg és költözethető sátor eladó. Pap-utca 44, ajtó 2. 7466

ELADÓ több egyméteres metszett tü- kör és egy tyukoktrec. Stalingrad-utca 23, volt: Pekri Gábor-utca. 7444

ELADÓ háló, ebédlőkréden, ebédlő-asztal, szalagarnitúra, két modern fa- tel, egy Singer kézipé. Petőfi-utca 40, hátul az emeleten. 7447

A Victoria Szövetkezet

értesíti összes tagjait, hogy fennálló egyezsége alapján, a kolozsvári Református Kórházban, Calvin-utca 2., valamint a Zsidókórházban, Iasilor utca 16., tagsági igazolványok felmutatása ellenében a kórházi díjakból 15%-os kedvezményre jogosultak. Pausoldíjak igénybevételeként tagok 5%-os engedményt kapnak.

ELUTAZAS miatt sürgősen eladó modern díofurniros kombinált szoba. Horca-ut 62. 7465

INGATLAN-LAKÁS

EGYEDÜLÁLLÓ fiatalember keres buterözött szobát. „Pontos“ jelígre a kiadóba. 7435

TORDAI kertés házamat elcserélném vagy eladnám kolozsvári hasonló házzal. Értekezni Györgyfalvi-ut 143. 7462

ÁLLAST KAPHAT

ASZTALOSSEGÉDET keresek vidékre ellátással, aki érti az épület és butort. Érdeklődni délelőtt Kiss Tamárnál, Mészáros-utca 8. 7456

SZAKAKCSNÓT felveszünk azonnal. Jelentkezni lehet 1—3 óra között Ma-jális-utca 17 szám alatt. 7457

HAZTARTASBELI, jól főzni tudó mindent keresek azonnalra. Dézma-utca 44. 7463

ADLONFELEK

ELLOPTAK 2 boroshordót, 72 és 69 literes. Ha valaki ilyen vásárolt, vagy eladásra kínálnak, jelentse a károsult-nak: Geese Zoltán Malom-utca 12 szám alatt. 7462

Szivünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó Édes Anyánk

özv. Takács Mártonné sz. Ferencz Ilona

f. hó 24-én rövid de súlyos szenvedés után csendesén elhunyt.

Temetése f. hó 26-án pénteken délután 4 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint a köztemető nagykápolnájából.

A gyászoló család.

ADAS-VÉTEL

OIDALKOCSI komplett, akkumulátor 6 Voltos, motorkerékpárhoz, eladó. Eminescu-utca 8. (Mentőállomás mellett). 2—4 óráig. 7446